

TREHÖRNABLADET

ANSVARIG UTGIVARE: STURE BROLIN
FORM & LAYOUT: PETER FREJHAGEN

NR 133 | MARS 2024

Få tidningen digitalt

Om ni inte är medlemmar och efter detta nummer vill ha Trehörnabladet kan ni självklart få tidningen digitalt. Kontakta Sture på sture.brolin@outlook.com eller genom att scanna qr-koden och posta din förfrågan.

INNEHÅLL

Trehörnabladet blir medlemstidning
Politisk ledning i Ödeshög i intervju
Bengt Landers - Skogsvaktare 40 år
"Tur med Djur" hela våren

Luciafirande i kyrkan
Nyårsmingel i Lusthuset
Julgransplundring
Ordförande har ordet

”KONTNUTITET & FÖRNYELSE” PRÄGLAR ARBETET

Från vänster: **Johan Kollberg** (S) ordförande i socialnämnden, **Teodor Johansson** (M) ordförande i barn- och utbildningsnämnden, **Anders Karlsson** (S) ordförande i samhällsbyggnadsnämnden, **Jonas Andersson** (M) kommunstyrelsens ordförande, **Kalle Bäck** (M) ordförande i kommunfullmäktige och **Karl-Gustav Johansson** (C) ordförande i Ödeshögsbostäder.

I början av februari träffade undertecknad kommunledningen i Ödeshög för att få reda på hur de ser på sitt arbete efter valet i september 2022. Med vid intervjun var de ledande politikerna i Ödeshögs kommun.

När partierna studerade valresultatet hösten 2022 väcktes hos såväl socialdemokraterna som centerpartiet och moderaterna tanken att en ny politisk majoritet kunde bildas. Man kontaktade varandra och fann att det fanns goda möjligheter att samarbeta. Anders Karlsson (S) berättade att de omedelbart kände sig välkomna och Karl-Gustav Johansson sa att tidigare dominerade KD men nu blev det mer jämbördigt.

Under intervjuens gång märks tydligt att partierna har ett nära och väl fungerande samarbete. Man har också hittat goda arbetsformer som ger ömsesidigt respekt och möjlighet att stötta varandra i arbetet. Samtliga som var med vid intervjun träffas varje måndag för informationsutbyte. Johan Kollberg (S) menade att den nya konstellationen i kommunledningen har gett ny energi och nya frågor har kunnat väckas. Teodor Johansson (M) framhöll att det nu inte bara handlade om att förvalta utan att det också finns en vilja att planera framåt.

Jonas Andersson (M) berättade att de kom igång snabbt med arbetet efter valet. I en ny politisk majoritet måste man ta tag i olika frågor omedelbart och våga säga såväl ja som nej till det som är på gång. Nej sade man till att fortsätta med planerna på ett bostadsområde i Sväm samt tankarna på att lägga ned Barn- och utbildningsnämnden. Ja däremot till att skapa en tydligare insyn i och noggrannare uppföljning av projekt som kräver större investeringar. Man är också på väg med en ny förskola för 80 barn med byggstart under februari. En nybyggnation skall ge Fridtjuv Bergsskolan helt nya lokaler med byggstart 2025.

Bredbandsutbyggnad är på väg till områdena runt Ödebjörnarps och Krokek. Upphandling sker

nu och arbetet startar i sommar. Man har också fått till stånd markanvisning för bostäder vid Pilgården. När det gäller busslinje 670 mellan Ödeshög och Tranås så har det tecknats ett avtal med regionerna i Jönköpings län och Östergötland och Tranås kommun. Avtalet som gäller i fem år innebär att det kommer att gå fem turer per dag och att turtiderna anpassats till utbildningarna i Tranås. Östgötatrafiken kommer att sköta linjen som står öppen för alla resenärer. Bussarna kommer inte att gå in till Trehörna däremot kommer det att finnas möjlighet till anslutningstrafik från Trehörna.

I slutet av intervjun gick vi över till en aktuell Trehörnafråga. Det finns en osäkerhet bland barnfamiljer i Trehörnabygden när det gäller barnomsorg, skolgång och skolskjuts. Denna osäkerhet bromsar också inflyttning till bygden. De flesta barn i Trehörnabygden går i Tranås kommun men det finns ingen platsgaranti i förskola/skola och ingen skolskjuts. Politikerna förstår dilemmat för barnfamiljerna men betonar att det finns ingen enkel lösning. Det bästa vore ju att barnen skulle vilja gå i Ödeshögs förskolor/skolor men de flesta föräldrarna arbetar i Tranås. Det är i första hand bristen på barnomsorg i Trehörnaområdet som får barn och föräldrar att välja Tranås. Ödeshögs kommun samarbetar redan med Tranås i skolfrågor men vid intervjun betonar man att vill ha ännu närmare samverkan med Tranås kring såväl gymnasieskola som barnomsorg/grundskola.

Den nya majoriteten i Ödeshög har fått gjort en hel del och har mycket på gång. Man ställde sig också positiv till att medverka vid Trehörnadayen den 14 september på temat Trehörnas framtid. Då kan politiker och tjänstemän i möte med Trehörnaborna ge sina visioner om framtiden för Trehörna. Ett första möte mellan Trehörnabor och företrädare för kommunledningen sker den 19 mars då Jonas Andersson bjudits in av byalaget.

TREHÖRNABLADET BLIR REN MEDLEMSTIDNING

Trehörna byalag har funnits i 50 år. Det startade 1974 och har haft en omfattande verksamhet under åren som gått. Det har varit arbete för beläggning på vägarna, bredband till alla delar av Trehörnabygden, bevarande av en busslinje Ödeshög-Tranås och mycket annat.

Efterhand har byalaget tagit över traditioner som kyrkan tidigare höll i som Valborgsfirande, midsommar och Lucia. Alla dessa är uppskattade och välbesökta evenemang. Byalaget har också i kontakt med Ödeshögs kommun agerat som företrädare för bygden och arbetat för bygdens bästa. Längre arbetade byalaget för att bevara Trehörna skola och förskola. Idag verkar byalaget för att barnfamiljer som tänker flytta till Trehörna skall kunna känna sig trygga med att frågor kring förskola/skola kan lösas i samverkan mellan Ödeshögs kommun och Tranås kommun.

Byalaget har funnits i 50 år. Trehörnabladet har getts ut i 26 år. Under alla dessa år har Trehörnabladet informerat om vad som varit på gång. Det var mobiliserande då vi byggde Lusthuset och renoverade skolan tillsammans. Trehörnabladet har haft artikelserier och försökt spegla utvecklingen i Trehörnabygden. Så länge Trehörna skola fanns var det den som band samman bygden och gjorde att barn och föräldrar lärde känna varandra. Idag är det Trehörnabladet som når ut till alla och knyter samman Trehörnabygden.

Det kostar pengar att genomföra byalagets aktiviteter. Det är också en stor kostnad att i nuvarande form trycka och skicka ut Trehörnabladet till alla i Trehörnabygden. Vi tycker det är viktigt att nå alla i Trehörnabygden men idag har kostnaden för tryck och porto blivit så hög att om inte intäkterna ökas äventyras på sikt föreningens ekonomi. För både olika aktiviteter och för Trehörnabladet är byalaget beroende av medlemsavgifter. Det är en viktig del av byalagets ekonomi.

Om du uppskattar byalagets arbete för bygdens bästa och om du uppskattar Trehörnabladets utgivning så hoppas och tror vi du vill betala medlemsavgift till Trehörna byalag. Medlemsavgiften är 150 kr/år för enskild och 250 kr/år för familj. Du kan betala genom att Swisha till 123 493 56 31 eller betala till bankgiro 406-4309.

Detta är det sista numret av Trehörnabladet som skickas ut till hela postnummerområdet. Trehörnabladet kommer i fortsättningen endast att spridas till byalagets medlemmar. Genom att lösa medlemsavgift så bidrar du till att stärka byalagets arbete för bygden och du kommer även att få Trehörnabladet framöver.

Precis som tidigare kommer man att kunna läsa Trehörnabladet digitalt på Byalagets hemsida www.trehorna.nu

Sture Brolin, ansvarig utgivare för Trehörnabladet

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Nu har ett helt år passerat när jag suttit på posten som ordförande för Trehörna byalag. När jag tackade ja till uppdraget så visste jag inte så mycket vad det egentligen skulle innebära och kräva av mig som person. Det enda jag visste var att den här platsen är otroligt viktig för mig, och att jag vill värna om den och att den ska få finnas kvar som en levande bygd även för mina barn.

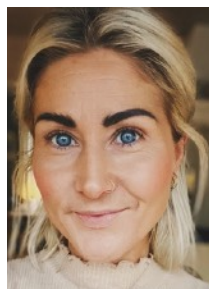
Jag har under det gångna året insett att det stundats inte är enkelt, men framförallt är jag otroligt glad att jag fått känna att vi gör detta tillsammans. Jag och föreningens medlemmar.

I början av februari så hade vi i vår förening vårt årsmöte och det var god uppslutning vilket gladdde mig! Vi har många visioner inför 2024 och en av dem är att satsa på att få till en

väletablerad barn- och ungdomsverksamhet i vårt samhälle.

Så kalendarier för året innefattar både enklare aktiviteter som promenader och lite mer speciella som påskdisco. Vi hoppas verkligen att vi kan locka den yngre generationen till ett engagemang!

Dessutom har vi bjudit in kommunalrådet Jonas Andersson till Lusthuset den 19 mars klockan 17.00 så att Trehörnas invånare över en kopp kaffe kan ställa frågor till honom om det som är viktigt för oss. Där kommer vi få en chans att lära känna honom bättre och det han vill göra för Trehörna så hoppas vi ses där.

Emma Svenberg

BENGT LANDERS - SKOGSVAKTARE I 40 ÅR

År 1963 kom Bengt Landers som 25-åring lite av en tillfällighet för första gången till Trehörnatrakterna. Han hade precis avslutat sina studier i Bjärka-Säby och var nyutexaminerad skogsvaktare.

Direkt efter examen hade han fått en anställning på Skogsvårdsstyrelsen men efter bara ett par veckor på nya jobbet ringde en tidigare lärare och tipsade om att det fanns ett vikariat ledigt i Lysings Häradsallmanning. En av dåvarande skogsvaktarna, Thure Dalmo, hade blivit sjuk och var långtidssjukskriven. Bengt tyckte det lät spännande och ringde upp skogsförvaltaren på allmanning. Det blev inte någon utdragen anställningsprocess utan Bengt fick jobbet redan vid det första samtalet.

Några dagar senare tog han bilen för att åka till Perstorp i Rök för att där träffa Thure Dalmo som han skulle vikariera för. Efter att ha hälsat och bekantat sig med Thure fick Bengt sitt första uppdrag som var att stämpla en gallring. Att stämpla innebar att man märkte ut vilka träd som skulle avverkas. Med detta uppdrag började Bengt sin bana som skogsvaktare i Trehörnaskogarna och det blev en lång anställning. Han blev kvar i 40 år och sedan 1 september 1969 har han även varit bosatt i Trehörna.

Bengt är från början smålänning, född i Ankarsrum utanför Västervik. Han växte upp tillsammans med sina föräldrar och två bröder. Pappan var jägmästare på Ankarsrum och

Falsterbo bruk och ett av pappans största intressen var jakt, ett intresse som alla tre sönerna ärvde. Kanske inte så konstigt då de genom pappans arbete i princip hade möjlighet att jaga så mycket de ville. Alla tre sönerna gick även i faderns fotspår när det gällde yrkesval. Bengt och en av bröderna utbildade sig till skogsvaktare och yngsta brodern blev jägmästare och flyttade till Finland.

Skoltiden började med folkskola i Ankarsrum och sedan blev det läroverket i Västervik. Efter avslutade studier i Västervik var planen att utbilda sig till skogsvaktare men innan dessa tillbringade Bengt ett antal månader i England. Föräldrarna hade bekanta där och inte mer än 18 år gammal reste Bengt

ensam i väg. Resan gick med färja från Göteborg, överfarten blev riktigt tuff i hårt väder och stormvindar upp mot 40 meter/sekund. Allt gick bra och Bengt kom fram välbehållen. Målet med resan var studier och att lära sig bra engelska vilket Bengt också gjorde. Det fanns ju inget annat val än att prata engelska så gott man kunde då ingen där kunde ett ord svenska. Väl tillbaka i Sverige blev det Bjärka-Säby under några år och utbildning till skogsvaktare innan yrkeskarriären 1963 startade i Trehörnatrakterna.

Redan andra och tredje dagen på nya jobbet vara det dags att tillsammans förmanen Erik Fransson resa runt o träffa alla anställda. De fanns utspridda på hela allmanningen så de blev ett första tillfälle att lära sig hitta runt på alla små grusvägar.

I början av 60-talet var arbetet i skogen helt annorlunda jämfört med idag. Idag sker i stort sett all avverkning och utkörning med stora maskiner. Skördare för att avverka skogen och skotare för att köra ut virket till vägar där det kan hämtas av lastbilar. Det mesta av arbetet sker idag på entreprenad och det finns väldigt få fast anställda.

Det var helt annorlunda när Bengt började. Då fanns det över 20 huggare, ett 10-tal körare och några förmän anställda. Motorsågar fanns men de var inte speciellt vanliga då de var dyra och den ersättning som huggaren fick för sågen var låg. I stort sett all avverkning gjordes därför för hand med hjälp av bågsåg, stocksåg och yxa. För att köra ut timmer, massaved och vanlig ved från skogen användes häst och man lastade på en vagn eller kälke. Hästarna ersattes först av vanliga jordbrukstraktorer och senare av de specialbyggda skogsmaskiner som fortfarande används.

De anställda huggarna avverkade i första hand massaved och brännved. Massaveden används för papperstillverkning och den barkades för hand med barkspade vilket var ett tungt arbete. Nästan all storskog, dvs timmer, såldes som rotposter. Först gjordes en beräkning på hur många kubikmeter posten bestod av och sedan såldes posten på auktion

som oftast hölls på hotellet i Ödeshög. Utdelningen från allmanningen till alla delägare gjordes på den tiden i form av att varje delägare fick ett antal träd att själv avverka. Hur mycket man fick berodde på hur många mantal man hade. Idag sker motsvarande utdelning i form av pengar

Både huggare och körare arbetade på ackord vilket innebar mycket arbete med att både beräkna lönerna och att sedan göra utbetalningen. Först skulle man resa runt och mäta in (räkna) alla massavedsbitar, stockar och den brännved som avverkats. För huggarna gjordes inmätningen ute i skogen och för körarna gjordes inmätningen ute vid vägen. Lönen betalades ut i kontanter och eftersom det var utbetalning varannan vecka blev det då en ny rundresa. Andra uppgifter för en skogvaktare var att planera vilka områden som skulle avverkas, stämpla den skog som skulle avverkas, sköta underhåll av vägar, planera och hantera nybyggnad av skogsvägar, snöröjning, planera planteringar efter avverkning mm. Som skogvaktare var Bengt även involverad i både inköp av nya fastigheter och försäljningar som allmanningen gjorde. När Bengt började var den totala arealen på Lysings Häradsallmanning 3 796 ha. Genom förvärv av ett 15-tal mindre fastigheter ökade under Bengts tid arealen till 4 731 ha. 13 nya vägar byggdes för att förenkla och förbättra möjligheterna att transportera ut virket från skogen.

Arbetet som skogvaktare har förändrats en hel del genom åren. 1963 fanns det 5 skogvaktare på de tre allmanningarna Lysings, Dals och Göstrings. 1965 tog Bengt över ansvaret för Dals och 1992 även Göstrings. Den totala arealen omfattade då nästa 10 000 ha. Samtidigt gick antalet anställda huggare, körare mm ner från 60-70 stycken till 4. Det blev alltså betydligt färre anställda och mindre personal att ha ansvar för. Det har också skett stora förändringar i hur man arbetar för att få ett hållbart skogsbruk och hur man tar hänsyn till både miljö och kultur. Idag tar i stort sett alla skogsägare fram en skogsbruksplan som beskriver hur skogen ska skötas och förvaltas för kommande generationer. Det finns även olika certifieringar som skall följas. En stor skillnad är användandet av kemiska bekämpningsmedel. Ett exempel är besprutning som under 60-70-talet var den metod som ofta användes för att få bort lövsly. Besprutningen gjordes för det mesta med

BENGT LANDERS - SKOGSVAKTARE, FORTS...

handsprutor vilket inte var speciellt hälsosamt för vare sig människor eller djur. Vid ett tillfälle fanns planer på att bespruta ett område med flygplan men det blev kraftiga protester från boende i området och planerna stoppades i sista sekund.

De förändringar och rationaliseringar som genomförts under åren har varit både bra och dåliga. Arbetet i skogen har blivit säkrare. Det manuella arbetet innebar stora skaderisker, framför allt när motorsågarna började användas. De var stora, tunga och saknade i stort sett alla de säkerhetsfunktioner som finns idag. Det var också ett mycket tungt arbete med många förslitningsskador. Att vara skogsvaktare på 60-talet innebar att man tillbringade mycket tid ute i skogen och det var mycket kontakt med andra människor. 40 år senare är det annorlunda. Mindre tid ute i skogen, mera ensamt arbete och den mesta av tiden tillbringas på kontoret.

Efter anställningen bosatte sig Bengt i Sommen. Innan han hittade en egen lägenhet bodde han först på hotellet. Några månader senare, den 31 januari 1964, hände något mycket viktigt i Bengts liv. Han och ett par kompisar besökte Lorry som på den tiden var en mycket populär restaurant/dansställe i Linköping. Där träffade han en flicka som tillsammans med ett par kompisar var där och firade en födelsedag. Flickan hette Elsie och kom från Oskarshamn. Det var nog kärlek vid första ögonkastet, de fortsatte hålla kontakten och 4 månader senare förlovade de sig. Ett år senare gifte de sig i Oskarshamn och kärleken varar än idag även om Elsie tyvärr gick bort i slutet av 2022.

Som gifta bodde Bengt och Elsie i Sommen fram till hösten 1969 då de flyttade till ett av husen som allmanningen ägde i Trehörna, ett av de s.k. Lysingshusen. Då var redan första sonen Robert född. Några år senare föddes Anna och sedan Mattias. Hösten 1973 startade Bengt och Elsie bygget av en egen villa i Trehörna och året efter var den klar för inflyttning.

Bengts fritidsintressen har i första hand varit jakt, fiske och sommarstugan på Gränsö utanför Västervik. Stugan byggdes av Bengts pappa 1950 på mark som hyrdes av ägaren till Gränsö slott. Tomten har ett fantastiskt läge precis vid havet och inloppet till Västervik. Genom åren har en stor del av alla semestrar tillbringats där med fiske, sol och bad. Fisket har tyvärr drastiskt förändrats. Förr kunde man få stora mängder av torsk, strömming, gädda och abborre. Idag är torsken nästan helt borta och det är över lag mycket sämre fiske. I slutet av 1990-talet fick Bengt möjligheten att köpa loss tomten från Västerviks stad som då var ägare. Nu är vatten och avlopp indraget och då

tomten är stor har även alla tre barnen med familjer byggt sig var sin liten stuga.

Som jägare har Bengt under åren fällt många villebråd. Han har inte exakt koll på antalet älgar han skjutit men det är över 200. På frågan om vilket kött som smakar allra bäst kommer svaret snabbt och utan tvekan, det är vitsvanshjort. Vitsvanshjorten är ett hjortdjur som kommer från Amerika och som planterades in i Finland under 1930-talet. Bengt har gjort många besök hos brodern i Finland och det där som vitsvanshjorten jagas. En annan uppskattad delikatess som Bengt älskar är kräftor. Varje år både fiskar, kokar och äter han åtskilliga kilo av de röda skaldjuren.

Text & Bild: Christer Ignell

LUCIAFIRANDE I TREHÖRNA KYRKA

Ett härligt Luciatåg fick vi njuta av i Trehörna kyrka. Det var tomtar, pepparkaksgubbar, tärnor och Lucior. En helt underbar blandning av småttingar och lite större barn. Stämningsfulla sånger ackompanjerade av Elisabeth Ramstrand på piano.

Det är härligt att traditionen lever vidare. Från att själv gått i luciatåget, och nu se mina barnbarn göra det, är en skön känsla.

Tack Emma och Ida för ett fint fixat Luciatåg.

Text & Bild: Kicki Svenberg

HÄRLIGT NYÅRSMINGEL I LUSTHUSET IGEN

Återigen samlas Trehörnabor i Lusthuset på nyårsaftonens eftermiddag, för att mingla lite, skåla i bubbel, äta snittar och inte minst lyssna till Trehörna manskör. Det har varit en tradition sedan 2017 med lite avbrott under pandemin. Cirka 45 personer hade samlats för att lyssna till manskören, som framförde 6st sånger under ledning av Sture Brolin. Snittarna var gjorda av Ingela Brickarp.

Text & Bild: Kicki Svenberg

JULGRANSPLUNDRING I LUSTHUSET

Förväntansfulla barn samlades i Lusthuset för att tillsammans dansa ut julen. Det var sång och dans kring granen. Sture Brolin ackompanjerade på gitarr. Den stora lyckan var när tomtedar kom och delade ut godispåsar till alla barn.

Text & Bild: Kicki Svenberg

HÄNDER I TREHÖRNA

DATUM	TID	PLATS	ARRANGÖR	HÄNDELSE
13 MARS	19.00	Lusthuset	Trehörna Fiskevårdsförening	ÅRSMÖTE. Föreningen Trehörna Fiskevårdsförening håller årsmöte.
16 MARS	10.00	Lusthuset	Trehörna Byalag	PÅSKPYSSEL Traditionsenligt pyssel till självkostnadspris i Lusthuset. Byalaget har köpt in massor av nytt pysselmateriel och bjuder på fika.
18 MARS 1 APRIL 15 APRIL 29 APRIL 13 MAJ 27 MAJ	17.00	Lusthuset	Trehörna Byalag	TUR MED DJUR Aktivitet för barn. Vi möts och promenerar/cyklar/åker kickbike tillsammans runt byn och den som har en hund som behöver rastas får gärna ta med sig den.
19 MARS	17.00	Lusthuset	Trehörna Byalag	FIKA MED KOMMUNALRÅDET kom och ta en kopp kaffe och ställ frågor till vårt kommunalråd.
22 MARS	17.30	Lusthuset	Trehörna Byalag	PÅSKDISCO Aktivitet för barn. Byalaget bjuder på dricka och snacks, kom utklädd om du vill! Inträde 20kr.
13 APRIL	10.00	Lusthuset	Trehörna Byalag	STÄDDAG Vi vårstädar tillsammans och gör fint i vårt samhälle, vi möts vid lusthuset och fördelar arbete. Byalaget bjuder på korb och kaffe.
30 APRIL	19.00	Lustholmen	Trehörna Byalag	VALBORG Vi firar valborg tillsammans med eld, tal, sång av Trehörna manskör, barntipspromenad och korb och kaffe.
19 MAJ	10.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	HISTORISK VANDRING Med Kalle Bäck. Ta med sittunderlag och fika.
25 MAJ	09.30	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	SOMMEN RUNT Byalagets medlemmar ställer upp och är volontärer i det stora Cykelloppet Sommen Runt som passerar genom Trehörna.
2 JUNI	10.30	Lusthuset	Trehörna Byalag	TÅRTTÄVLING Aktivitet för barn. Vi samlas och alla barn får skapa varsin sommarlovstårta. Byalaget bjuder på fika.
21 JUNI	15.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	MIDSOMMARFIRANDE Dans runt stången, fikakorb och lekar. Kl.18.00 traditionsenlig brännboll vid fotbollsplanen.
21 JUNI	18.00	Fotbollsplanen	Trehörna Byalag	BRÄNNBOLL Traditionsenlig brännboll vid fotbollsplanen.

Svenska kyrkans verksamhet: Tisdagar jämna veckor 18.30 "kvinnokväll" i Hembygdsgården.

TIPS

Trehörnabladet finns att läsa på vår hemsida: www.trehorna.nu. Här finns även tidigare nummer av tidningen att läsa.

REDAKTIONSKOMMITTÈN

Kommittén består av Sture Brolin, Kicki Svenberg, Peter Frejhagen, Lotta Pettersson och Christer Ignell. Material till tidningen skickas till: Sture Brolin: sture.brolin@outlook.com / 072-730 95 52